

Adı ve Soyadı : .....

Sınıfı ve No : .....

..... LİSESİ

9. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 2. DÖNEM 2. YAZILI

ALDIĞI PUAN

.....

A) Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız. Her Soru 10 puandır.

1. İbadetin dar ve geniş anlamı ile tanımlarını birer örnek vererek yapınız.

**Dar Tanımı:**Yüce Allah (c.c.) ve Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından yapılması istenen, yüce yaratıcıya karşı sevgi, saygı ve itaati içeren, yapan kişiye sevap kazandıran belirli davranış biçimleridir. Günlük hayatta ibadet genellikle bu anlamıyla kullanılır. Günde beş vakit namaz kılmak, oruç tutma vb.

**Geniş Tanımı:**Yüce Allah (c.c.) ve Hz. Peygamber (s.a.v.) tarafından yapılması istenen, yüce yaratıcıya karşı sevgi, saygı ve itaati içeren, yapan kişiye sevap kazandıran belirli davranış biçimleridir. Günlük hayatta ibadet genellikle bu anlamıyla kullanılır. Ağaç dikmek, selam vermek vb..

2. İslam'da ibadetin temel ilkelerini yazarak kısaca açıklayalım.

a) Niyet: İslam'da yapılan bir davranışa, eyleme, söz ve düşünceye ibadet niteliği kazandıran en temel ilke niyettir. Niyet, davranışı sıradan olmaktan çıkarıp ona dinî bir nitelik kazandırır. İslam dininde yapılan bütün ibadetlerin hükmü ve değeri niyete göre belirlenir.

b) İhlas: İhlas, yapılan ibadetin samimiyetle, gönülden inanarak, dünyaya ait bir menfaat beklemeden sırf Allah (c.c.) için yapılmasını ifade eder.

c) Kur'an ve sünnete uygunluk: İbadetler dinin değişime açık olmayan sahasını oluştururlar. Bu sebeple ibadet, Kur'an'ın emrettiği, Hz. Peygamber'in de uygulamalarıyla şekil ve sınırlarını çizdiği biçimde yapılmalıdır.

3. Değerlerin oluşumunda dinin etkisini bir örnek ile açıklayın.

Din, insanlara belli bir değerler sistemi önererek ne tür amaçlara yönelip nasıl davranmaları ve ne tür bir kişilik oluşturmaları gerektiğini bildirir. Dinin ahlaki değerleri etkilemesinin temel nedeni, buyruklarının insanları iyiye, doğruya, güzele, adalete, huzur ve mutluluğa davet etmesidir. Örneğin toplumumuzda öksüz ve yetimlerin ihtiyaçlarını gidermek, küçükleri sevmek, büyüklere saygılı davranmak, akraba ve komşularla iyi ilişkiler kurmak, misafire ikramda bulunmak gibi önem verilen değerlerin kaynağı dindir.

4. Adalet değeri ile ilgili bir ayet ve hadis-i şerif yazalım.

"Muhakkak ki Allah adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder. Çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor." (Nahl, 90. Ayet)

"Evlatlarınız arasında adaleti gözetin, aralarında ayrım yapmayın."(Hadis-i Şerif)

5. İslam Medeniyetinin temel özelliklerinden beş tane yazınız.

Evrensel değerlere vurgu yapan vahye dayanır.

Evrenseldir.

İnsan merkezlidir.

İlim medeniyetidir.

Sentezler bütünüdür. Barındırdığı farklı kültürleri yok etmez, korur. Sömürgeci değildir.

Ahlakiliği ve adaleti ön planda tutar

1. İslam dininin ibadet anlayışıyla ilgili aşağıdaki yargıların hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) İmanın davranışlara yansımadır.
- B) Verilen nimetlere şükürün göstergesidir.
- C) Belli ve düzenli her davranış biçimidir.
- D) Allah'ın razı olacağı işlerin yapılmasıdır.
- E) Allah'a duyulan saygının gösterilmesidir.

2. İslam dinine göre ibadetleri yerine getirmekle yükümlü olmak için bir kişide,

- I. Akıllı olmak
- II. Ergenlik çağına girmek
- III. Ef'al-i mükellefin ile ilgili kavramları bilmek

**şartlarından hangilerinin bulunması zorunludur?**

- A) Yalnız I.                      B) Yalnız II.                      C) Yalnız III.
- D) I ve II.                      E) II ve III.

3. Aşağıdakilerden hangisi ibadetlerin temel ilkelerinden biri olan "ihlasla" ilgili değildir?

- A) Allah'ın isteklerini gönülden inanarak, içtenlikle yerine getirmektir.
- B) Gösteriş için ibadet edenler ibadetin yapılış amacından uzaklaşmıştır.
- C) Allah'ın emrettiği ibadetler Hz. Peygamberin öğrettiği gibi eda edilmelidir.
- D) İbadetleri dünyevi bir menfaat beklemekten sırf Allah rızası için yapmaktır.
- E) Allah katında mükellefin fiilleri onun samimiyetine göre değer kazanmaktadır.

4. Örf ve adetlerimizde önemli yer tutan aşağıdaki uygulamaların hangisinde din duygusu daha **yoğundur**?

- A) Selamlaşma                      B) Cenaze töreni
- C) Hasta ziyareti                      D) Nişan ve evlenme
- E) Çocuklara ad koyma

5. Adaletli olmak için;

- I. dürüst,
- II. insafsız,
- III. ölçülü

**tutumlarından hangilerine sahip olmak gerekir?**

- A) Yalnız I.                      B) Yalnız II.                      C) I ve III.
- D) II ve III.                      E) I, II ve III.

6. Aşağıdakilerden hangisi örf ve adetlerimizle ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) İlk önce taklitle öğrenilir.
- B) Dinin etkisi fazlaca hissedilir.
- C) Yazılı olmayan kuralları vardır.
- D) Eskiden beri uygulanagelen davranışlardır.
- E) Uymayanlara maddi yaptırım uygulanır.

7. "Güçlü kimse, güreşte rakibini yenen değil, öfkelenmediği zaman kendine hâkim olabilen kimsedir."

**Aşağıdaki yargılardan hangisi bu hadisin mesajıyla uyumludur?**

- A) Rakibi olmayan güçlü değildir.
- B) Öfkeyle kalkan zararlar oturur.
- C) En güçlü insanlar güreşçilerdir.
- D) Duygularını kontrol eden güçlüdür.
- E) Yiğitlik güçlü olmayı gerektirir.

8. Emeviler dönemi ile ilgili;

- I. Endülüs fethedilmiştir.
- II. Arapça resmi dil olarak kabul edilmiştir.
- III. Beytül'l-hikme kurulmuştur.

**bilgilerinden hangileri doğrudur?**

- A) Yalnız I.                      B) Yalnız II.                      C) I ve II.
- D) II ve III.                      E) I, II ve III..

9. İslam kültür ve medeniyeti ile ilgili hangisi yanlıştır?

- A) Evrenseldir.
- B) Farklı kültürlerle etkileşime kapalıdır.
- C) İnsan merkezlidir.
- D) Temel kaynağı Kur'an-ı Kerim'dir.
- E) Ahlakiliği ve adaleti ön planda tutar.

10. İslam medeniyetinde bilginin üretilmesi ve geliştirilmesinde medreselerin önemli bir yeri vardır. Bu medreselerde bilim ve medeniyete önemli katkılar sağlamış birçok âlim yetişmiştir.

**Bu duruma;**

- I. Bağdat'ta kurulan Nizamiye,
- II. Semerkant'ta kurulan Uluğ Bey,
- III. İstanbul'da kurulan Süleymaniye

**medreselerinden hangileri örnek gösterebilir?**

- A) Yalnız I.                      B) Yalnız II.                      C) I. ve III.
- D) II ve III.                      E) I, II. ve III.